Henkimaailman Salaisuudet I.

Kymmenen ihmettä

Kuolleiden kohtalosta väittelevät viisaat, vaan kiistää ei voi vainajat.

Kolmas painos

Tampereella 1911,
Isak Julinin kustannusliike ja kirjakauppa

Hinta 25 penniä.

Henkimaailman salaisuuksia I.

Kymmenen ihmettä.

Kuolleiden kohtalosta wäittelewät wiisaat, waan kiistää ei woi wainajat.

Kolmas painos.

Tampereella, 1911.
Isak Julinin kustannusliike ja kirjapaino.

33
G
GRAND ORIENT DE FINLANDE
6017 AL

RITUAALIEN SUVEREENIN
2022
SUURKOLLEGION KIRJASTO

Henkinäky.

Suom.

Kolmisenkymmentä wuotta sitten matkustin Australian kultakentille — samoin kuin tuhannet muutkin miehet, onnea tawotellakseni.

Wetelehdittyäni useita kuukausia köyhällä klaimilla, usein polwia myöten wedessä kahloen, karkasi kumppanini wieden keräämämme kultahiekkawähäsen mukanaan; hakkuri ja waatteeni oliwat ainoa omaisuuteni. Näin surullisten asianhaarain wallitessa olin kiitollinen päästessäni poliisiksi. Olin wahwa, hywän-näköinen mies sekä hywä ratsastamaan, siinä ainoat puolteeni.

Palkka oli pieni. Olin joutunut kauas suloiselta, waralliſuuteen johtawalta tieltä. Työ oli ankaraa ja ylennys käwi hitaasti. Kolme wuotta palweltuani olin wielä wain „trooper Thompson“, ja aloin pelätä saawani elää ja kuolla „trooper Thompsonina“, kun wihdoinkin muutos oloissani tapahtui.

Olimme olleet parisen päiwää ajamassa takaa tuntematonta metsäwarasjoukkiota ja palanneet tyhjin toimin päämajaamme, kerrassaan uupuneina huomatakseemme, kun kaikki olimme koossa, että trooper Martin oli poissa. Wähän ennen pimeän tuloa tuli hänen tummanruskea

ratsunsa tomun ja hien peittämänä; mutta sen warus oli aiwan kunnossa eikä weripisaraakaan näkynyt satulassa eikä muutakaan, mistä olisi saanut wähintäkään johtoa, mitä sen herralle oli tapahtunut.

Tarkka tutkimus pantiin auringon noustua toimeen, ja tutkimusta jatkettiin wiisi päiwää; ei edes kämmenen leweys maata kymmenen penikulman aluella jäänyt tutkimatta, kuitenkin tuloksetta.

„Kuulehan, Thompson", sanoi päällikkömme, „sinulla on hywä pää harteillasi, käytä kykyäsi ja ota selwä, mikä miehelle on tullut. Jos onnistut, lupaan ylentää sinut — mutta muista, odotan kuulewani jotain Martinista, joko eläwästä tai kuolleesta, kun palaan wiikon kuluttua. Niin riennä matkaan!"

*

Kolme päiwää oli kulunut — tai oikeammin lentänyt — enkä wielä jälkeäkään ollut nähnyt kadonneesta toweristamme huolimatta puuhastani ja miettimisestäni. Wihdoin läheni päällikkömme tulon aika; mutta ah! En ollut lähempänä ylennystä nyt kun ennenkään, waikka olin kierrellyt useita penikulmia ja walwonut monta yötä. Olin kerrassaan uupunut hyödyttömästä etsinnästäni tänä iltana, ja nopeasti syötyäni laskeusin lewolle takkini päälle ja nukuin wäsyneenä. En tiedä kuinka kauwan olin nukkunut, mutta täysikuu paistoi kirkkaasti akkunasta herätessäni siitä, että joku raskain askelin tuli huoneeseeni — mies, joka pysähtyi wuoteeni jalkopäähän. Ja minun täytyy tunnustaa, etten niinkään wähän kummastunut, kun tunsin hänet Martiniksi.

„Halloo!“ huusin minä, „missä hitossa olet ollut? Minkä wuoksi et ilmoittanut itseäsi?“

Ei wastausta — mutta, ei, Martin oli aina hidaspuheinen.

„Olet pelästyttänyt meidät aikalailla, ja olemme etsineet sinua kowasti“.

Nousin ylös ja tuijotin toweriini ja huomasin nyt, että hän näytti kalpealta kuin kuollut. Hänen silmissään minuun katsoessaan oli omituinen, kiilloton ilme — aiwan warmaan oli miesparka ollut kuolla nälkään pensasmetsässään.

„Mistä olet tullut?“ kysyin.

Hetken kuluttua wastasi hän matalalla haudankumealla äänellä:

„Kymmenen penikulmaa lännessä päin — Laffansin paimenkodalla — kuusi kyynärää sen takapuolella — kuusi jalkaa sywässä“.

Tämän jälkeen hän kääntyi äkkiä ja meni owea kohti. Kun hyppäsin wuoteeltani ja syöksyin hänen jälkeensä, huomasin kuun walossa suuren tumman tahran hänen takkinsa selässä aiwan wasemman olan alapuolella. Hän meni kyökin kautta ulos, minä yhä jälestä huutaen hänen odottamaan mutta jo kynnykselle päästyäni oli hän kadonnut — minne?

Waikka kuinka olisin tuijottanut, en nähnyt niin ketään — en muuta kuin kylmän kuutamon, joka walaisi pihamaan ja muutamia siinä kaswawia kummipuita.

Lukitsin owen ja riensin takaisin wuoteelleni ja — no niin totuus on tulewa ilmi — wedin peitteen ylleni ja kylmä hiki walui päältäni jonkun aikaa, joka tuntui

minusta niin pitkälle kuin päivä, ja sydän tykytti rajusti. Olin nähnyt — kummituksen.

Jonkun kumman waikutuksen johdosta nousin wihdoin ylös, sytytin lampun, kirjoitin muistiin, mitä yöllinen wieraani oli lausunut, jonka jälkeen ryömin sänkyyni wapisten pelwosta ja ilmestyksestä. Toisin ajoin päätin olla kiinnittämättä huomiota näkyyn, toisekseen taas päätin seurata Martinin neuwoa ja koettaa onneani. Useita tuntia epäiltyäni herätin miehet mutta ilmoittamatta heille salaisuutta — warmaan se oli aiwan toinen ääni kuin minun, joka tylysti huusi towereille:

„Walmistautukaa ratsastusretkelle Laffansiin puolessa tunnissa. Ottakaa mukaan yksi lewännyt hewonen. Martinin ratsu kelpaa — pala köyttä, käsirautoja ja lapioita".

Tietysti sateli minulle kysymyksiä, mutta waikenin järkähtämättömän tyynenä. „Te näytte olewan aiwan warma linnustanne? Oletteko saanut wihjauksen sähköteitse? Odottaako Marttin ehkä aamiaiselle meitä?"

Kello ei ollut kuin seitsemän, kun saarsimme majan, hän oli käskenyt minua hakea Laffansin paimen oli poliisin walwonnan alainen ja ollut useita wuosia paikalla. Hänen nimensä oli Hendersson. Se mies oli roiston näköinen. Hän seisoi lieden luona paistaen lihapalasta aamiaiseksen, kun astuin sisään miesteni seuraamana.

„Halloo!" lausui hän katsoen taakseen. „Mitä nyt on tekeillä? Warkauko wai wielä pahempaa? Mitä tahdotte täältä?"

„Tahdon teidät itsenne!“ wastasin tylysti. „Wangitsen teidät trooper Martinin murhasta“.

Hän kääntyi nopeasti, ja melkein ennen kuin olin lopettanut puhumasta, heitti hän paistinpannun kaswoilleni.

„Pistäkää hänet rautoihin“, käskin minä.

„Minut rautoihin“, ulwoi hän kuin willipeto, „ja mistä syystä? Mistä teillä on todistuksia. Wannon etten ole nähnytkään Martinia sitten joulun. Saatte sakkoa tästä, teitä kidutetaan ja teidät hirtetään tästä“, reuhasi hän, kun kahleita kiinnitettiin.

Ryhdyin tekoon wain luottaen hengeltä saamaani ilmoitukseen, kun tunsin itseni äärettömän hermostuneeksi, ja käskin kahden troopin noutaa lapiot. Tällä aikaa wapisten mittasin kuusi kyynärää majan takapuolelle, ja käskin miesten kaiwaa heti.

Maa oli löyhää — epäiltäwä ja kiihottawa merkki — mutta työ ei silti ollut suinkaan helppo. Kun miehet olimat kaiwaneet wiisi jalkaa sywälle, wapisin pelosta joka lapiollisen heitettäessä, kun ei mitään merkkiä näkynyt.

Äkkiä huusi eräs kaiwajista:

„Täällä on ruumis!“

„Ja trooperin saappaat“, lisäsi toinen.

He kiiruhtiwat innokkaasti kaiwamista, ja äkkiä huusiwat he yhteen ääneen: „Se on Martin!“

Huusin miehille, että toisiwat ulos wangin. Luulen hänen alussa rajusti wastustelleen, mutta lopulta hänet pakotettiin rikoksensa tekopaikalle. Hän seisoi liikkumatta ja katsoi hautaan; sen jälkeen kohotti hän katseensa minuun.

„Kirous!“ änkytti hän. „Kuinka woitte tämän tietää? Kuka on sanonut sen teille? Ei kukaan ole sitä nähnyt — ei edes koirakaan“.

„Warokaa, ettette sano mitään, joka woisi olla teille pahaksi. Olisi parasta olla waiti“.

„Waiti! Ja minkä wuoksi, kun minut kuitenkin hänen tähtensä hirtetään? Hän sanoi sen. Martin tuli sytyttämään piippuaan ja kun hän kumartui tulta ottaakseen, iskin teurastuspuukkoni hänen lapansa alle. Se oli kuolettawa haawa, hän sanoi wain: „Sinut hirtetään tästä, ja äiti!“ Sitte weri tukehutti hänet.“

Hautasimme Martinin siihen, mistä hänet löysimme ja sidoimme Hendersonin hänen ratsulleen ja weimme hänet wangittuna päämajaamme. Toimme hänen koiransakin. Saawuimme asemalle melkein samaan aikaan kuin päällikkökin, ja hänelle jätimme wankimme.

Päällikkö oli ihastuksissaan menestyksestäni ja ylisteli minua; mutta waikka tähän saakka en ole sanonut totuutta, tahdon nyt awomielisesti tunnustaa, että kiitoksesta ja ylennyksestä ja siitä seuraawasta menestyksestä saan kiittää tuota arwokasta ilmoitusta, jonka sain trooper Martinin hengeltä.

Kummallinen tapaus.

Noin 12 wuotta sitten tuli eräs Australiassa (muistaakseni Queenslannissa) asuwa syrialainen Hobarttowniin (Tasmaniassa) ja pyysi wiranomaisilta, että hän saisi kaksi poliisimiestä mukaansa sisämaahan. Hän ei tunte-

nut saarta, sanoi hän, ja oli tullut mannermaalta tiedustelemaan weljeänsä, joka täällä oli murhattu. Kun häneltä tarkemmin tiedusteltiin asiaa, kertoi hän seuraawaa: Hänen nuorempi weljensä, jota hän nyt oli tullut etsimään, oli kulkukauppias, jolla oli tapana kahsi kertaa wuodessa tawaroineen kuljeskella saarella kauppoja tekemässä. Kahdeksan wiikkoa takaperin oli wanhempi weli saanut kauppiaalta kirjeen Hobarttownista, sitten ei wiiteen tai kuuteen wiikkoon tullut mitään tietoa. Mutta eräänä yönä ilmestyi weli hänelle unessa, kertoi tulleensa murhatuksi ja näytti hänelle paikan, missä rikos tapahtui, ja majatalon, missä hän oli wiimeisen yönsä wiettänyt. Wanhempi weli läksi heti Hobarttowniin ja pyysi poliisin apua. Hän wakuutti hämmästyneille wiranomaisille, että hän aiwan warmaan tuntisi majatalon ja murhapaikan ja oli niin sywästi wakuutettu hänelle niin kummallisesti ilmoitetun murhan todellakin tapahtuneen, että wiranomaiset, waikka pudisteliwatkin päätänsä, lähettiwät hänen mukanaan kahsi poliisimiestä. Hobarttownissa saatiin tietää, että kadonnut kauppias oli lähtenyt itärannikolle päin ja sinne läksi nyt welikin seuralaisineen.

Kylästä kylään seurasiwat he nyt kadonneen jälkiä, ja joka paikassa sanoi syrialainen: „Tätä seutua en tunne; hän on epäilemättä kulkenut etemmäksi“. Mutta wihdoin kun he saapuiwat pieneen Swansea nimiseen kylään, alkoi hän käydä tarkkaawaiseksi, ja äkkiä huudahti hän osottaen eräästä punaista tiilirakennusta: „Tuo tuolla on majatalo“. Majatalon isännältä saiwatkin he kuulla, että mies jota etsiwät, muutamia wiikkoja sitten

oli ollut talossa yötä ja lähtenyt siitä eteenpäin kulkemaan. „Ei maksa waiwaa matkustaa etemmäksi", sanoi silloin syrialainen, „tämä on se etsitty seutu ja tämä on se talo, jossa weljeni on nukkunut wiimeisen yön elämässään. Lähtekäämme jalkaisin sitä tietä, joka wie ijännän mainitsemaan kylään; aiwan warmaan löydän sen paikan, jossa weljeni on murhattu".

Noin kaksi kilometriä Swenseasta, likellä pientä lammikkoa, pysähtyi syrialainen. „Tämä on se paikka. Tästä meidän täytyy etsiä ruumista", sanoi hän. Mutta turhaan etsittiin useampia päiwiä; ruumista ei löytynyt ja poliisimiehet waativat, että käytäisiin siinä kyläss̈ä, jonne kadonnut kauppias oli Swanseasta lähtiessään sanonut menewänsä. Niin tehtiinkin, mutta — kauppias ei ollutkaan sinne saapunut, eikä kukaan woinut hänestä mitään tietoa antaa.

„Meidän täytyy palata takaisin sille paikalle, jonka weljeni minulle unessa osoitti", sanoi syrialainen. Kun he oliwat sinne saapuneet, waati hän, että lammikko tyhjennettäisiin. Niin tapahtuikin ja sieltä löytyi hänen murhatun weljensä ruumis.

Tämän kertomuksen todenperäisyyttä on niin paljon ja sitowia todistuksia olemassa, ettei sitä saata epäillä, niin ihmeelliseltä kuin se kuuluukin. Asia herätti aikoinaan suurta huomiota ja Melbournen lehdissä kerrottiin siitä paljon yksityisseikkoja, jotka jo olen unohtanut „Argus"-lehden aputoimittaja mr James Smith, joka oli minun persoonallisia ystäwiäni, otti erittäin innokkaasti osaa kaikkien tähän kuuluwien seikkojen selwittämiseen. Tammikuussa 1894 oleskelin jonkun aikaa Swanseassa

ja kuulin silloin mr Hilliltä, sen majatalon isännältä, jossa murhattu oli viimeisen yönsä wiettänyt, nyt seikkaperäisesti tämän jännittäwän jutun. Jälkeenpäin oli saatu selwille, että majatalon palwelija oli hiipinyt kauppiaan jälestä ja murhannut hänet. Murhaaja tunnusti tekonsa ja tuomittiin hirtettäwäksi.

Sanantuoja.

Eräs wanha irlantilainen tuli hiljattain hywin säikähtäneenä pitäjän papin tykö. „Minun talossani kummittelee“, hän alkoi. „Joka yö wiimeisenä kahtena wiikkona eräs mies, jolla on puujalka, tulee maantieltä meitä kohti, hän seisahtuu owellemme, nostaa owiliukun, sulkee owen jälkeensä, astuu tuwan poikki ja menee peräkamariin. Aamulla owi on aina samalla tawalla lukittu, kuin sulkiessani sen illalla. Nyt tahtoisin karkoittaa kummituksen wihkiwedellä, Isäni“. Pappi suostui tulemaan hänen tykönsä, mutta illalla hänkin kuuli outoa kolinaa maantieltä, kun mies, jolla oli puujalka, asteli tupaa kohti, awasi owen, kulki tuwan poikki ja astui peräkamariin, jossa pappi ja wanhus istuiwat. Heidän edessään seisoi kookas mies, jolla oli puujalka. „Pasty!“ huusi wanha waimo. „Oma poikani! Missä olet ollut nämät wiisitoista wuotta?“ „Sotawäessä, äitini!“ „kummitus“ wastasi ja otti wanhan eukon syliinsä. „Minä menetin

toisen jalkani Colensossa". Kummitus oli siis eläwä tawallinen ihminen, jonka tulosta niin ollen jo usein tuli tieto, joskin kohta sitä ei ymmärretty.

Näkymätön wihollinen.

Heinäjoen Kopralan kylästä, Taposen talosta kerrotaan kummia. Ja wakawasti wakuutetaan tietojen olewan aiwan tosia.

Itse paha siellä kuuluu alottaneen mellastella. Toista kuukautta on jo elämöinyt ja ilkojaan tehnyt. Näkymätön henkiolento se on, eikä kukaan ole edes pukinjalkaakaan nähnyt. Mutta teot owat yleensä sellaista laatua että päätetään sen olewan itse pääpaholainen tahi ainakin hänen hywin läheinen sukulaisensa.

Waikkei mitään näy mellastelee tämä wihollinen talossa aiwan itsewaltiaana. Wiskoo kaikenlaisia esineitä, wieläpä teräaseitakin ja kun talonwäki alottaa aterioida, syytää se wälistä ruoat ja astiat ympäri lattiaa. Talon emäntää iski se kerran kiwellä käteen niin että mustelma syntyi. Toisen kerran jyristi se katolla, ja kun mentiin katsomaan, oli sinne ilmestynyt iso pölkky, jollaista ei ole koko seudulla ennen nähty — mistä kaukaa lienee tuonutkin. Noin wuosi sitten kuolleen wanhan emännän turkin otti se lukitusta aitasta ja kuletti noin kilometrin päähän eräälle sillalle. Potaattikuopassa kerran tyhjensi tämä näkymätön henki-olento korista potaatit pois sitä

mukaan kuin talon tytär koetti niillä koria täyttää. Mutta tässä joku päiwä sitten se wasta pahimman tekonsa teki; alkoi syytää tuwassa olewan talonwäen päälle lehmän lantaa ja rywetti aiwan pahanpäiwäiseksi.

Ja kujeitaan tehdessään se nauraa räkättää ilkeätä nauruaan. Wälistä taasen se wiheltelee. Jotkut kertowat sen keskusteluunkin takertuwan ihmisten kanssa.

Talossa wallitsee kauhistus. Hädissään on talonwäki jo kääntynyt pitäjän kirkkoherraltakin apua pyytämään. Pappi kuuluu arwelleen että minkäs hän sille mahtaa, eikä hän wielä ainakaan liene käynyt ilmiöön tutustumassa.

Tawoiltaan kuuluu tämä kummittelija olewan joltisenkin samallainen kuin kuuluisa Ylöjärwen*) ja Kuokkaniemen piru itse aikoinaan, jonka tekoja katsomassa ihmisiä wirtasi pitkien matkojen päästä.

Parille wiipurilaiselle, jotka matkustiwat Kopralan kummitusta katsomaan, on talon isäntä Antti Taponen antanut kummituksesta kirjallisen kertomuksen seuraawaan tapaan:

„Ensi kerran ilmestyi kummitus keskipäiwällä elonleikkuun aikana ruispellolle, heittämällä puupalikoita ja nyrkinkokoisia kiwiä pellolla olijoiden läheisyyteen, heihin kumminkaan osaamatta. Tätä jatkui wielä seuraawanakin päiwänä, jolloin asiata tarkoin tutkittuamme tulimme siihen päätökseen, että se on joku yliluonnollinen ilmiö. Luulimme sitten sen jo kadonneen, koska tämän

*) Henkimaailman salaisuudet III:s osa: Ylöjärwen ihmeet, on painosta ilmestynyt.

seuraawan päiwän kuluttua emme enää kuulleet emmekä nähneet mitään erinomaisempaa, mutta lokakuun puoliwälistä ilmestyi se uudelleen, heitellen ensin kiwiä kartanolla ja sitten siirtyen puuhailemaan waateaittaan. Kaksi eri kertaa kuljetti se pitowaatteita lukitusta huoneesta noin wiiden metrin päähän. Sitten alkoi se liikuskella muissakin huoneissa ja wiimein siirtyi tupaan, jossa heitteli awaimia, puukkoja, saippuapaloja y. m. Karjakyökissä ja nawetassa nähtiin sen myös liikkuwan. Karjakyökissä lenteliwät maitoastiat ja wesikapat paikasta toiseen ja nawetassa sinkoili lehmänlantaa lehmiä waalimassa olleiden naisten päälle. Nawetassa ja potaattikuopassa kuultiin sen pitäwän outoa ääntäkin, waan potaattien mättämisessä ei se kilpaillut. Ruokahuoneessa kummitus teki myöskin tekojaan, niinpä sekoitti se lehmänlantaa maitoastioihin ja turmeli muita ruoka-aineita. Wieläpä kuulimme sen matkiwan wirsikirjan ja Sionin kanteleen nuotteja, joita wirsiä talon naiswäki lauleskeli ollessaan nawetassa lehmiä hoitamassa. Minäkin olin kerran karjakyökissä kuulemassa kun se wihelteli Sionin kanteleen 167 wirren nuottia ja samassa nuhteli häntä Wapahtajan sanoilla: Mene pois sinä saatana, sillä kirjoitettu on j. n. e. Tämän jälkeen emme ole kuulleet emmekä nähneet mitään erinomaisempaa. Seurakuntamme kirkkoherralle olemme kaiken yllä olewan ilmoittaneet.

Antti Taponen".

Tämän lisäksi mainitakoon, että kummitus toimiskeli yksinomaan waloisella päiwällä, ei koskaan pimeässä.

Papin haamu.

Eräällä maatilalla Englannissa oli joululomalla kokoontunut joukko wieraita. Eräs wieraista, neiti Lilly Sweet, oli kihloissa pitäjän suositun kappalaisen kanssa; sekä hän että toiset wieraat oliwat pahoillaan siitä, että kappalainen ei woinut tulla ennenkuin parin päiwän perästä. Wiime hetkestä hän kuitenkin lähetti sanan, että hän tulisi saman päiwän iltana, mutta kun eräs toinen wieras oli sillä aikaa saanut hänelle aijotun huoneen, ei ollut muuta neuwoa, kuin antaa hänelle eräs wierashuone, jossa kaikki warmasti luuliwat kummittelewan. Hän saapui kello 5 i.-p. ja hymyili morsiamelleen, tämä kun pelkäsi tuota kolkkoa wierashuonetta.

Seuraawana aamuna häntä ei näkynyt aamiaispöydässä ja me menimme siis hänen huoneeseensa; se oli lukittu sisupuolelta, mutta kun kukaan ei wastannut koputukseemme, mursimme wiimeksi owen auki, ja kuka woi kuwata kauhistustamme, kun huone olikin tyhjä ja wuode koskematta. Hänen äkillinen katoamisensa herätti suurta hämmästystä, etenkin kun hän oli niin jäljettömästi kadonnut; hänen kotiinsa lähetettiin heti sana ja muutamien tuntien kuluttua sanansaattaja palasi sillä tiedolla, että pastori oli edellisen päiwän aamuna tawattu kuolleena wuoteessaan. Siten emme woineet selittää salaperäistä tapahtumaa muulla tawoin, kuin että ystäwämme henki oli wieraillut meillä eikä yksikään läsnä olleista sitä epäile.

Pitkäturkkinen mies.

Pukiessaan komeata, pitkäkarwaista turkkia päällensä, tunsi Mordaut melkein mielihywän sekaista iloa.

„Woisimpa lyödä waikka wetoa“, wirkkoi hänen ystäwänsä, „ettei koko Oxbridgessa ole kenelläkään muulla samanlaista turkkia, kuin sinulla, Mordaut“.

Kenties oli Mordaut myös samaa mieltä lähteissänsä ystäwänsä asunnosta ja astuessaan ulos pimeään yöhön. Ilma kosketti kylmästi hänen kaswojansa, ja lunta wihmoi werkalleen isoin sipalein.

Hän ei ollut kulkeuut pitkältä kun hän, kääntyessään eräälle toiselle kadulle, huomasi äkkiä wastakkaisella puolella miehen käwelewän aiwan katulyhdyn kohdalla. Hänen silmänsä kiintyiwät heti tähän outoon kulkijaan, joka kulki samaan suuntaan kuin hänkin, ja aiwan hänen tasallaan, ottaen riwakoita askeleita niinkuin hänkin.

Mutta tämä ei ainoastaan kiinnittänyt hänen huomiotansa, waan enemmän wielä miehen turkki, joka oli aiwan saman näköinen kuin hänellä itsellään. Se oli pitkä ja komeakaulukfinen ja hihansuut reunustetut suopelin nahalla ja kaulus wedetty ylös korwille niin että hänen kaswonsa upposiwat sen sisälle.

Mieleensä juolahti ystäwänsä sanat: „Koko Oxbridgessä ei löydy samallaista turkkia, woinpa lyödä waikka wetoa siitä“. Ja kuitenkin oli hän nyt kohdannut, wähän matkan päässä hänen kotoansa, miehen jolla oli aiwan samanlainen turkki yllään.

Yhtäläisyys harmitti Mordauta. Häntä oikein kiusasi ajatus että tuo toinen matki häntä puwussaan.

Katu oli pitkä, eikä näkynyt monta kulkijaa. Kuljettuansa jonkun sataa askelta päätti Mordaut mennä toiselle puolelle katua, katsoaksensa miestä tarkemmin.

Mutta kun hän astui pois kiwikäytäwältä mennäksensä kadun poikki, teki muukalainen samoin ja astui omalta puoleltansa keskikadulle, ja siwuutti Mordautin kulkien aiwan hänen editsensä.

Mordaut katsahti häneen, mutta outo mies ei ollut tietääkseenkään. Yön pimeydessä oliwat hänen kaswonsa tarkoin suojatut turkinkaulukselta. Hän jatkoi kulkuansa, aina waan samassa linjassa Mordautin kanssa toisella puolen katua.

Mordaut teki kokeen uudelleen, päästyänsä wähän matkan päähän, ja muukalainen uskollisesti matki häntä, astuen reippain askelin wastakkaiselle puolelle. Äkillinen kammo waltasi Mordautin mielen; häntä wärisytti ja puistatti, waikkei oikein itsekään tiennyt miksi. Uuden tunteen waltaamana kiirehti hän askeleitansa ja pujahti äkkiä syrjäkadulle, yrittäen äkillisen liikkeen kautta ekyttää oudon seuralaisen.

Mutta hämmästykseksen ja mielipahaksen näki hän että muukalainen oli tehnyt samalla tawoin ja asteli kiirein askelin kadun toista puolta.

Nyt alkoi Mordauta hyrisyttää todenperään. Wastoin tapaansa hermostui hän yhä enemmän ja alkoi astua huimaa wauhtia eteenpäin.

Mutta kuta kiiwaammin hän astui, sitä kiiwaammin astui muukalainen. Mordaut kääntyi ripeästi mennäk-

senså puhumaan muukalaisen kanssa. Mutta yhtä owelasti läksi tämä marssimaan häntä kohti, ja he sattuiwat wastakkain keskellä katua.

Mordaut pysähtyi.

„Suokaa anteeksi —“ alkoi hän. Wieras pysähtyi ja katsahti häneen äänettömänä. Kaswonsa oliwat sywällä kaulukseen sisällä, mutta Mordaut peräytyi ehdottomasti ja käsittämätön pelko waltasi hänen mielensä. Sanat, jotka hän oli aikonut lausua, tarttuiwat hänen kitalakeensa. Äänettömällä liikkeellä läksi muukalainen jatkamaan kulkuansa kadun toiselle puolen.

Uudelleen teki Mordaut äkkinäisen käännöksen leweämmälle kadulle; wähään aikaan ei hän wilkaissut siwullensa. Mutta wihdoin katsahti hän arasti toiselle puolen ja wawahti samassa. Huolimatta lämpöisestä turkistansa alkoi häntä wilustaa. Päästyänsä ison koulurakennuksen kohdalle, alkoi hän juoksemaan. Askeleensa kopisiwat kiwitetyllä kadulla.

„Nopeasti!“ lääbätti hän. „Nopeasti!“ Ja kun hän pääsi wihdoin owellensa ja se paukahti auki, huusi hän hämmästyneelle portinwartijalle: „Älkää päästäkö tuota miestä sisälle!“ ja juoksi kiireesti rappusia ylös.

Päästyänsä huonekerrokseensa, pysähtyi hän arkihuoneensa kynnykselle, heitti turkinkaulukseen alas kaswoiltansa ja astui nauraen sisälle huoneeseen.

Himmeä lamppu lewitti pehmoisen ja kodikkaan walon huoneeseen. Wiereinen owi wei hänen makuukamariinsa. Sen ja lampun wälillä oli iso nojatuoli, jossa hän tapasi lukea iltasin. Mordaut astui eteenpäin, mutta tuskin oli hän päässyt tuolin eteen, kun hymy kalpeni

hänen huulilleen ja woima katosi polwistansa, sillä hänen edessänsä nojatuolissa istui muukalainen, jonka hän oli nähnyt kadulla.

Outo mies katsahti ylös ja heidän katseensa kohtasiwat. Wieras ei ollut enää mikään outo hänelle, ja tuskan kouristaessa sydäntänsä päästi Mordaut parahduksen ja lensi ulos huoneesta.

Alas, alas nopeasti pitkät rappukerrokset, ulos lumiseen yöhön juoksi hän, pysähtyen wasta sitte kun oli päässyt ystäwänsä huoneeseen, joka asui koulutalon toisessa päässä.

Ystäwänsä katsahti ylös, silmissänsä kummastuksen ilme, ja suunsa meni hymyyn.

„Sinulla on näyttänyt olleen kiire!“ wirkkoi hän wiimein. „Koko olennossasi on jotakin tawatointa ja peljästynyttä, rakas Mordaut. Kerro mitä sinulle on tapahtunut.“

„Minulla on ollut mitä kummallisin seikkailu!“ wirkkoi Mordaut hengästyneenä. „En mistään hinnasta menisi kotiini tänä yönä! Sinun täytyy suoda minulle täällä yösija! Nukun waikka tuossa sohwalla. Mutta kuulehan, kun kerron —.“ Ja yhdessä henkäyksessä kertoi hän mitä hänelle oli tapahtunut.

Ystäwänsä kuunteli häntä kärsiwällisesti.

„No“, wirkkoi hän, kun Mordaut pysähtyi hetkiseksi. „Sinä awasit owen, astuit huoneeseesi ja näit — —“.

„Miehen pitkä turkki päällä, jonka olin tawannut kadulla — istumassa rauhallisesti nojatuolissani!“ jatkoi Mordaut. „Ja, suuri Luoja, tämä mies oli —“

„Kuka hän siis oli?“

„Minä itse!“ huudahti hän jäisellä äänellä.

„Mitä, sinä itse?“

„Ei kukaan muu! Näin selwään lampun walossa omat kaswoni katselewan minuun pöydän takaa ja oman itseni istumassa nojatuolissa! Ja kummituksella oli yllään minun turkkini!“ jatkoi Mordaut. „Siinä istuin oman itseni edessä lihassa ja weressä, eläwänä kuwana siitä minusta joka tässä on edessäsi!“

„Omituinen kaksoisilmiö!“ hymyili hänen ystäwänsä, mutta huolimatta hymystänsä tuntui hänen äänensä tukehtuneelta. „Ja sinua ei haluta palata talaisin?“

Mordauta puistatti. „Anna minun kaiken laupeuden tähden nukkua tässä sohwalla“, wastasi hän.

„Enpä juuri ihmettele menettelyäsi, kun tarkemmin asiaa ajattelen. Minua myös pöyristyttäisi, jos minun pitäisi maata samassa huoneessa, nähtyäni kaksoiskuwani. Mutta huomenna kenties —.“

Mordaut myönsi.

Kun hänen palwelijansa meni seuraawana aamuna isäntäänsä herättämään, hölmistyi hän nähdessänsä huoneen tyhjänä; hän hämmästyi myös eräästä toisesta hawainnosta, joka saattoi hänet rientämään kiireesti huoneesta. Ensimäisen kerroksen kohdalla tapasi hän rappusissa isäntänsä itsensä.

„Tekö se olette, herra Mordaut, minä ajattelin että mikä teille on tapahtunut!“ alkoi palwelija. Huomasin ettette olleet nukkuneet wuoteessanne koko yönä, herra; ja sitä parempi ettette sitä tehnyt“, lisäsi hän merkitsewästi.

„Kuinka niin, Manton?“ kysyi isäntä, walmistuen astumaan ylös rappusia.

„Kuinkako niin? Koska osa katosta oli pudonnut alas yöllä teidän tyynynne päälle, herra; ja jos te olisitte siinä nukkunut, olisitte warmaan rusentunut murskaksi, se on warma!“

Mordaut ei wastannut mitään, mutta kiirehti nopeasti ylös. Näky, mikä häntä kohtasi hetkisen myöhemmin huoneessaan, wahwisti palwelijan sanat todiksi. Iso kimpale rapattua koristetyötä oli jostakin syystä irtaantunut katon puisista kannattimista ja wetänyt muassaan koko joukon puuta ja sawea alas juuri sille kohdalle, jossa Mordautin pää olisi ollut. Hän katseli kasaa tyynynsä päällä omituisin tuntein. Waltimonsa tykytti kiiwaammin. Hän tunsi äkillisen ja ihmeellisen pelastuksen tapahtuneen salaperäisen käden awulla, aiwan kuin mies jonka jalka on pysähdytetty aiwan kuilun partaalla.

Ja mahdollista on että hän sillä hetkellä huokasi kiitosrukouksen Hänen luokseensa, joka lähetti hänelle ilmestyksen.

Kahdesti pelastunut.

„Istuin leimuawan takkawalkean ääressä, nauttien erään tunnetun henkilön ylellisestä wieraswaraisuudesta Lännessä“, kertoo erään lehden kirjeenwaihtaja, „kun jokin saattoi johtamaan ajatukseni wanhoihin aikoihin ja Jumalan suojelukseen. 'Usko Jumalan huolenpitoon ja warjeluun!“ huudahti hän. 'Luulenpa niin tekewäni. Sillä ilman hänen wälitystänsä ei tyttäreni olisi täällä

tänä päiwänä. Olen warma siitä. Kolmasti olen sen nähnyt, enkä tiedä kuinka monta kertaa se on tapahtunut huomaamattani. Sallikaat minun näyttää teille jotakin. Hän poistui huoneesta ja palasi hetkisen perästä pitäen kädessään pientä ruskeata kiharaa.

„Tiedättehän että waimoni ja minä olemme tienraiwaajia", alkoi hän. „Kun asetuimme tänne, ei täällä ollut asumuksia kymmentä penikulmaa lähempänä. Silloin syntyi hän", — hän teki liikkeen tytärtänsä kohti, mutta ei kohottanut katsettansa kiharasta, — „me olimme kaikki pienessä majassa, jossa oli waan yksi huone."

„Wähän kerrassaan muutti lähellemme muita ihmisiä, mutta hywin werkalleen. Tyttösemme oli kolmen wuoden wanha, ja kaunein pieni olento, mikä milloinkaan on asunut kesyttömässä maassa."

Hän hymyili samalla kun silmänsä tarkastiwat ylpeydellä kaunista tytärtänsä, joka iloisesti naurahti isälleen.

„Olin hakemassa puita eräänä iltana talomme tarpeiksi, silloin aloimme jo olla rikkaita. Puu oli kowapintaista ja minä warustin kaikki woimani kirweeniskuun, sillä wälin kun Mabel, tyttöseni, tawoitteli kiinni lentäwiä puupalikoita. Joskus sai hän niitä kiinni ennen kun ehtiwät pudota maahan.

„Hän oli yhdessä kohti kun heilutin kirwestä, silloin horjahti hänen jalkansa ja hän lankesi suin päin hakkuupölkyn päälle." — Hän pysähtyi kertoessaan ja häntä puistatti. — „Kirwes oli tulossa alas hirwittäwällä woimalla. En woinut sitä pysähdyttää. Se iski. Kuulin sen kolahtawan johonkin, mutta en nähnyt mitään,

fillä ilma musteni silmissäni. Minä horjahdin ja waiwuin tunnottomana maahan.

„Tointuessani oli Mabel puristamassa kättäni. Hypähdin ylös ja tempasin hänet syliini, katsoen paikalle johon kirwes oli iskenyt. Siinä ei näkynyt mitään. Tarkastin kirwestä. Se oli wajonnut sywälle puun sisään, ja sen käressä oli kiinni tämä kihara. Ystäwäni, woinko nähdä tässä mitään muuta kun Jumalan warjelewan käden?

„Mutta sallikaa minun kertoa teille erään toisen tapauksen. Ilon ja kiitollisuuteni wallassa lupasin Mabelille että saisi oikean wahanuken, niin pian kuin ensimäisen kerran menisin sellaiseen paikkaan josta woisin sen ostaa. Noin kolmen wiikon peräsẗä oli minulla asiaa lähimpään puotiin, joka oli kolmen penikulman päässä.

„Läksin matkalle jo kotwasen ennen auringonnousua, mutta pimeä yllätti minut jo kahta tuntia ennen kuin pääsin kotiin. Matkaa wiiwytti wielä ankara ukkosilma, joka illempänä nousi. Ympärilläni wallitsi Egyptin pimeys; annoin hewoseni kulkea miten itse parhaiten ymmärsi ja koetin peittojen awulla suojella tawaroitani sateelta. Ollen enää kahden kilometrin päässä kodistani kuulin selwästi itkua. Pysähdyin ja kuuntelin. Juuri kun olin jatkamaisillani matkaa, kuulin sen uudelleen. Intiaaneja wilisi ympäristöllä ja mieleeni juolahti että he kenties huomasiwat minut aamulla ja nyt wartosiwat minua ryöstääksensä; mutta ensin tahdoin kuulostaa jos joku oli hädässä. Aiwan warmaan kuulin hiljaista walitusta. Se kuului aiwan lapsen ääneltä.

„Muistelin mielessäni kuin ihmeellisellä tawalla oli

pelastunut, ja minä tuumin itsekseni: 'Jos se on intiaanien petosta, en pelastu missään tapauksessa; mutta jos minulla on tilaisuutta pelastaa lapsen hengen, joka on eksynyt myrskyssä, menen ja pelastan hänet.'

„Hypähdin alas ja talutin hewostani pientä ylänköä kohti, ja löysin todiaankin sieltä pienen lapsen, puolikuoliaana, joka makasi maassa. Käärin pienokaisen peitteen sisään ja läksin jatkamaan matkaa. Lapsi yksi wielä hetkisen ja waipui sitte uneen.

„Hewonen tunsi tien ja wihdoin olimme tupani owen edessä. Walo loisti kirkkaasti ikkunasta. Sisältä kuului ääniä. Jotakin oli tapahtunut. Hypähtäen kiireesti alas kuormalta, rientsin sisälle.

„Ensimäiseksi huomasin kaksi naapuria kumartuneena waimoni ylitse. Kun hän minut äkkäsi, juoksi hän parahduksella luokseni ja waipui pyörtyneenä jalkoihini. Ojentaen kallisarwoisen kääryni yhdelle naapurin waimolle, nostin waimoni syliini ja sain silloin kuulla että Mabel oli kadonnut. Hän oli odotellut kärsimättömästi nukkeansa ja he pelkäsiwät että hän oli juossut pois tietä myöten ja —

„Silloin juoksin ulos hakemaan peitteen sisään kiedottua lasta, ja toden totta, siellä oli pikku Mabel, sywässä unessa."

Omantunnon haamu.

Eräänä kirkkaana, kylmänä kuutamo ilmana tammikuussa w. 18 . . muutamat maalaiset, jotka oliwat wiemässä jauhoja Tukholmaan pysähtyiwät eräällä mäellä Käglan metsässä, Glanshammarin ja Fellingbron kestikiewarin wälillä. Keli oli hywä ja ilma puhdas.

Heidän pysähtyessään mäen törmällä, lämmin höyry nousi lihawien hewosten seljistä, kuten ainakin Pohiolassa kun pakkanen paukkuu.

Kun mies ensi reessä oli noussut kuiwaamaan hewostaan, ottamaan suitset sen suusta ja antamaan sille leipää — näkee hän maalaisrengin, jolla oli melkein uudet lammasnahkaiset turkit yllä, alempana mäkeä tarttuwan wanhan eukon kurkkuun ja pistäwän puukon sywälle hänen rintaansa. Kuu loisti niin kirkkaana, että maalainen selwästi näki murhaajan kaswonpiirteet. Säikähtyneenä hän kutsui towerinsa luokseen; he näkiwät saman näyn ja kauhistuiwat wielä enemmän kuin hän.

Hewoset pantiin liikkeelle, mutta ennenkuin he ehtiwät mäkeä alas, oliwat sekä eukko että mies kadonnut. Ei weren tippaa, ei ihmisjalan jälkeä näkynyt puhtaalla, tuoreella lumella.

„Hyi!“ sanoi ensimäinen maalainen, Anders Larsson, „tämä on ihan kamalaa. Minä uskon että me yöwymme niin pian kuin mahdollista jo ensi kyläsä.“

Towerit, jotka aina oliwat tottuneet noudattamaan hänen tahtoansa kaikessa, mikä oli oikeata ja hywää,

suostuiwat heti. He saapuiwatkin pian suureen ja komeaan kylään.

Hewoset rekineen pysäytettiin ja Anders Larsson astui isoon, punaiseksi maalattuun taloon, jonka ikkunoista tuikki ystäwällinen takkawalkea.

Toiset maalaiset tuliwat niinikään tupaan, he neuwotteliwat isännän kanssa ja kun heitä oli wain wiisi, saiwat he helposti yösijan talossa.

Hewoset wietiin kärrywajaan, peitettiin hywästi ja saiwat tarpeeksi syödäkseen. Kaiken tämän tehtyä matkustajat kokoontuiwat talonpojan tupaan. He eiwät käyneet lewolle, waan istuiwat penkille, ottiwat ewäänsä esille ja alkoiwat kukin syödä omasta ewäslaukustaan.

Heidän näin istuessaan ja syödessään alkoi Anders Larsson katsella ympärilleen.

Takan ääressä istui kaksi talon nuorta tytärtä, jokseenkin kauniit molemmat, kehräämässä. Wähän matkan päässä heistä istui lyhyenläntä renki, wuoleskellen puunappuloita. Wäliin hän halkaisi kirweellä halkoja, jotka wähitellen muodostettiin nappuloiksi.

Kun Anders Larsson oli hetkisen katsellut renkiä, töyttäsi hän toweriaan kylkeen ja kuiskasi hänen korwaansa:

„Katsokaat, Olof, tuossa se eukon tappaja on.“

Toinen wastasi:

„Sitä minäkin! Olen kaiken aikaa sitä arwellut, waikka en tahtonut sanoa mitään.“

Tämä hiljainen keskustelu meni heti ikäänkuin sähköwirta miehestä mieheen tuolla pitkällä penkillä.

Anders Larsson, jonka wartalo oli yhtä wahwa ja

kookas, kuin hänen sielunsa ja sydämensä oli rehellinen ja rohkea, nousi silloin seisaalleen, meni rengin eteen ja sanoi:

„Luullakseni olen kerta ennen nähnyt sinun — ja juuri tänä iltana."

Puukko putosi rengin kädestä, mutta hän tointui heti, katsoi talonpoikaa kaswoihin ja sanoi:

„Missäpä se olisi ollut? Minä olen istunut täällä tuwassa hämärästä asti." Tytöt, jotka kehräsiwät, myönsiwät sen todeksi.

„Mutta katsohan", Anders Larsson taas sanoi:

„Me kaikki wiisi, jotka olemme tulleet tänne yöksi, näimme sinun wähän aikaa sitten tarttuwan wanhan eukon kurkkuun ja pistäwän häntä puukolla rintaan. Muista se! Ja jos tahdot tietää, millaisissa waatteissa nainen oli, niin woin sanoa sinulle senkin. Hänellä oli sininen takki ja punaraitainen huiwi päässä. Ja hänellä oli nyytti kädessä — muista se! Ja sinä tapoit sen eukon ja wielä tänä iltana!"

Nämä sanat kuullessaan renki kaatui pyärtyneenä lattialle. Kun hän hetkisen kuluttua taas tointui ja taisi nousta seisoalleen, tippuili hiki hänen kuoleman kelmeältä otsaltaan ja hän tunnusti wapaehtoisesti, että hän oli samassa paikassa, samana päiwänä ja samana hetkenä, kuin maalaiset näkiwät hänen, murhannut puukolla wanhan eukon ja wienyt häneltä seitsemän plootua. Mutta se oli tapahtunut wiisi wuotta takaperin.

Lähetettiin hakemaan nimismies. Renki wietiin lääninwankilaan tutkittiin ja tuomittiin tietysti, waikka tosin ainoastaan oman tunnustuksensa nojalla, kuolemaan.

Häntä armahdettiin kuitenkin elinkautiſella wankeudella.

Kuolema katkaiſi wankeudessa olessaan pian hänen ajalliſet ſiteensä ja kahleensa.

Kuinka rikos tuli ilmi.

1840 luwun alussa ſattui Köningsbergissä tapaus, joka herätti ſiellä ſuurta huomiota ja paljon kummastusta. Warſinainen päähenkilö tässä jutussa oli arwoiſa wirkamiehen waimo, nimeltä Trotſchelſky, joka wäitti woiwansa tahtonsa mukaan puhua kuolleitten ihmisten henkien kanssa.

Wuonna 1843 ſai ſekatawarakauppias Hellwart kowan keuhkotaudin, ja kun hän wähän ſen jälkeen kuoli, luuliwat kaikki ihmiſet, että kuolema oli johtunut tästä taudista.

Mutta muutamia päiwiä kuolemantapauksen jälkeen tuli rouwa Trotſchelſky aiwan hengästyneenä syösten erään aiwan lähellä aſuwan ystäwättärensä luokſe ja ſanoi puhuneensa Hellwart-wainajan kanssa, jolta hän kauhukſeen oli kuullut, että hänen waimonsa oli tappanut hänen. Kun rouwa Trotſchelſky kyſyi mikä syy oliſi waimolla ollut murhata hänet, oli Hellwart wastannut, että hänen waimonsa oli luwattomassa ſuh-

teessa eräseen Brinkman nimiseen tilanomistajaan Danzigista. Kumpikin heistä oli joka päivä odottanut hänen kuolemaansa ja kun odottamaton parannus häneen oli tullut, oli waimo päättänyt saattaa surman hänelle. Tämä toimitettiin sillä tawalla, että hän äkkiarwaamatta hyökkäsi sairaan miehensä kimppuun ja weti hänen, kaikkia woimia ponnistaen, puoleksi sängystä ulos, niin että puoli wartaloa riippui sängynlaidasta, jonka jälkeen hän ripusti hänen kaulaansa ison painon, jonka hän äkkiä heitti, niin, että miehen kaulanikamat taittuiwat. Tämän tehtyänsä kiirehti hän lääkärin luokse, joka oli hoitanut sairasta, ja selitti waikeroiden, että mies äkkiä oli kuollut werikohtaukseen. Todellakin oli tällainen kohdannut Hellwartia, kun hän koetti tehdä wastarintaa, eikä lääkäri siis woinut uskoa muuta kuin että kuolemansyy oli taudissa.

Poliisiwiranomaiset nauroiwat rouwa Trotschelskyn kertomusta ja selittiwät lyhyesti, että hän oli hullu ja oikeastaan kuului hulluinhuoneeseen. Wasta kun useat muut henkilöt oliwat todistaneet rouwa Hellwartin ja Brinkmannin wälisen suhteen, rupesiwat he aawistamaan, että asiassa ehkä oli jotakin perää. Hellwartin ruumis kaiwettiin ylös haudasta ja tutkittiin tarkasti, ja silloin oli helppo huomata että siinä oli tehty murha ja että kuolemansyy oli juuri se kuin rouwa Trotschelsky oli sanonut.

Kun rouwa Hellwart tuotiin miehensä ruumiille, tunnusti hän pian syyllisyytensä, mutta kielsi kowasti että hänellä on ollut rikostoweria. Brinkmannia ei woitukaan warsinaisesti syyttää osallisuudesta rikokseen, kun monta

luotettawaa todistajaa todisti nähneensä hänet Danzigissa sinä päiwänä kuin rikos tehtiin, mutta sitäwastoin oli hywin todennäköistä että hän oli tietänyt rouwa Hellwartin aikomuksesta, piti waan saada selwille, eikö hän olisi kehoittanut rouwaa rikokseen.

Tämän arwoituksen ratkaisi rouwa Trotschelsky, joka eräänä päiwänä kertoi uudestaan puhuneensa wainajan kanssa, joka silloin oli puhunut jostakin kirjeestä, jota rouwa Hellwart ei ollut tahtonut polttaa, kun palwelustyttö oli ollut läsnä, jonka tähden hän oli repinyt sen kappaleiksi ja kaiwanut sen yhden kastanjapuun wiereen. Kuollut oli sanasta sanaan kertonut kirjeen sisällön. Tässä kertoi Brinkman ettei hän woinut elää ilman rouwa Hellwartia ja että hän oli päättänyt murhata joko itsensä tai Hellwartin; wiimein lausui hän toiweena että hän näkisi Hellwartin kuolleena kun ensi kerran tuli Königsbergiin.

Tämäkin tiedonanto näyttäytyi oikeaksi. Kirje löytyi sanotusta paikasta ja sisältö huomattiin olewan ihan sellainen kuin rouwa Trotschelsky oli sanonut. Näitten wakawien todisteitten nojalla täytyi syyllisten tunnustaa koko totuus ja muutamia kuukausia myöhemmin teki mestaus lopun heidän elämästään.

Towerin haamu.

„Kaksi ystäwää saapuiwat Megaraan ja yöpyiwät kukin erikseen. Tuskin oli toinen niistä nukkunut, kun hän edessänsä näkee matkatowerinsa, joka surumielin ilmoittaa hänelle, että hänen isäntänsä on hankkeissa murhaamaan häntä ja pyytää sentähden ystäwänsä kiireimmiten rientämään hänelle awuksi. Toinen herää, mutta wakuutettuna siitä, että hän ainoastaan on nähnyt pettäwäistä unta, nukkuu hän kotwasen ajan kuluttua uudelleen. Hänen ystäwänsä ilmaantuu uudelleen ja rukoilee häntä kiiruhtamaan, koska murhaajat owat hänen huoneessaan. Wielä enemmän lewottomana kummastelee hän tämän unelman sitkeyttä ja walmisteleikse ystäwäänsä etsimään; mutta mietintö, wäsymys woittaa wihdoin; hän laskee lewolle jälleen. Hänen ystäwänsä osoittaikse kolmannen kerran hänelle, kalpeana, werisään, ruhjottuna. „Onneton", lausuu hän, „et tullut, waikka käskin sinua! Loppu lähenee. Kosta minun puolestani. Auringon nousun aikana tapaat kaupungin portin kohdalla lanta-kuorman; seisahuta ja käske tyhjentämään se; olet löytäwä ruumiini siihen kätkettynä; toimita minut hautaan ja rankaise murhaajiani."

Niin suuri sitkeys, niin selwät yksityiskohdat eiwät salli epäilystä; ystäwä nousee wuoteeltaan ja rientää ilmoitetulle portille, tapaa lantakuorman siellä, seisahuttaa ajurin, joka joutuu hämilleen ja jo ensi kerralla tutkiessaan löytyy hänen ystäwänsä ruumis.